

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут **філології**

Кафедра **слов'янських мов**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Особливості перекладу художнього тексту**

Освітня програма **ПОЛЬСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА**

Спеціальність **035 Філологія. Польська мова і література**

Галузь знань **03 Гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Особливості перекладу художнього тексту
Викладач (-і)	Корпало Оксана Романівна
Контактний телефон викладача	+38034 259 60 63
E-mail викладача	oksana.korpalo@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	30 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=77&id_cou=6328
Консультації	Консультації проводяться згідно узгодженого графіка на навчальний семестр. Також консультації можливі у день проведення лекцій чи практичних занять. Можливі консультації через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до курсу	
Курс “ Особливості перекладу художнього тексту ” покликаний забезпечити підготовку студентів – майбутніх редакторів та дослідників у галузі українознавства та ознайомити їх із принципами виконання, оцінювання та редагування перекладу. Курс переслідує такі найголовніші конкретні цілі: - сформувані термінологічний апарат студентів; - ознайомитися із основними прийомами перекладу різних мовних явищ; - визначити стратегії перекладу під час перекладання різних літературних жанрів; - встановити критерії оцінювання художніх перекладів; - окреслити загальні тенденції та перспективи подальшого розвитку перекладознавства як науки.	
3. Мета та завдання курсу	
Метою курсу є навчити студентів використовувати набуті знання для успішного перекладу художніх текстів різних жанрів; ознайомити студентів із новими здобутками наукової думки в галузі перекладознавства; довести до студентів погляди найвизначніших перекладознавців на різні стратегії та способи перекладу; розвинути навички та вміння аналізу й синтезу, необхідні для виконання власних перекладів.	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>За підсумками вивчення курсу студент повинен оволодіти поняттєво-теоретичним апаратом теорії і практики перекладу художнього тексту; основні теоретичні підходи при визначенні таких понять, як “переклад (як процес і як результат)”, “оригінал”, “текст”, “дискурс”, “художній текст”, “еквівалентність”, “посередництво”, “адаптація”, “стратегія”, “індивідуальний стиль перекладача”, “адекватна заміна”, “інваріант перекладу”, “рівноцінність” тощо; головні чинники й закономірності неадекватності оригіналу як об’єкту перекладу; проблеми перекладу слова як форми й змісту; специфіку морфологічного й синтаксичного перекладу слова; найважливіші проблеми й напрями індивідуально-стильового перекладу; шляхи перекладацьких компенсацій; функціонально-стильові труднощі перекладу.</p> <p>Студенти повинні вміти: пояснити зміст категорій, якими визначається сутність мовних перекладознавчих явищ; застосовувати набуті теоретичні знання при аналізі національного забарвлення мов оригіналу й перекладу; аналізувати мовні одиниці оригіналу й перекладу на різних рівнях мови: фонетичному, морфологічному, лексичному, граматичному, текстовому; розпізнавати й пояснювати чинники неадекватності слова в суспільстві й особливості його перекладу в історично-культурному перебігу; перекладати усно (попередньо й синхронно), письмово й за допомогою технічних засобів; виділяти стилістично забарвлене значення та його співвідношення із денотатом; користуватися мовними, стилістичними, лексикографічними ресурсами німецької та української мови; використовувати набуті знання при перекладі будь-яких текстів художньої літератури.</p>	
5. Організація навчання курсу	

Обсяг курсу					
Вид заняття		Загальна кількість годин			
лекції		12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18			
самостійна робота		60			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
Перший	035 Філологія. Польська мова і література	Четвертий	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Художній переклад та його редагування . 1. Художній переклад у системі типів та видів перекладу. 2. Етапи процесу виконання перекладу. 3. Редагування перекладу.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8, 9	1 опрацювати відповідні наукові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять.
Тема 2. Перекладацькі стратегії та рішення. 1. Поняття про перекладацьку стратегію: а) доместикація/одомашнення; б) форенізація/очуження; 2. Чинники, які впливають на прийняття перекладацьких рішень.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8, 9	1 опрацювати відповідні наукові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять.

<p>Тема 3 Реалії як перекладознавча категорія.</p> <p>1. Поняття про реалії. 2. Структура реалії. 3. Класифікація реалій. 4. Прийоми перекладу реалій</p>	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8, 9	1 опрацювати відповідні наукові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять.
<p>Тема 4. Інтертекстуальність у перекладі.</p> <p>1. Поняття про інтертекстуальність та інтертекст у площині перекладознавства. 2. Інтергlossenальність як окремий вид інтертекстуальності. 3. Прийоми перекладу інтертексту.</p>	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8, 9	1 опрацювати відповідні наукові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять.

<p>Тема 5 Граматичні та фонетичні аспекти перекладу.</p> <p>1. Збереження семантики граматичних конструкцій при перекладі. 2. Поняття про евфонію та еквілінеарність у перекладознавстві. 3. Типи складів та римування та їх вплив на переклад художнього тексту.</p>	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8, 9	1 опрацювати відповідні наукові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять.
<p>Тема 6. Переклад метафоричної групи тропів.</p> <p>1. Класифікація метафоричної групи тропів. 2. Прийоми перекладу метафор. 3. Прийоми перекладу епітетів. 4. Прийоми перекладу антономазій.</p>	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8, 9	1 опрацювати відповідні наукові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять.

<p>Тема 7. Переклад метонімічної групи тропів.</p> <p>1. Класифікація метонімічної групи тропів.</p> <p>2. Прийоми перекладу метонімії.</p> <p>3. Прийоми перекладу евфемізмів.</p>	прктичне	2,3,5	4	10 балів	Протягом навчального семестру
<p>Тема 8. Переклад іроній, сарказму та гумору.</p> <p>1. Визначення іронії та сарказму. Види іроній.</p> <p>2. Труднощі перекладу іроній.</p> <p>3. Культурні особливості гумору.</p> <p>4. Підходи по перекладу жартів та сатири.</p>	практичне	2,3,5	4	10 балів	Протягом навчального семестру
<p>Тема 9. Культурні особливості семантичних фігур у перекладі.</p> <p>1. Поняття картини світу.</p> <p>2.Різні прийоми відтворення тропеїки: а)транскрипція або транслітерація; б) описове пояснення; в) переклад компонентів та їхнє додаткове пояснення; г) буквальний переклад.</p>	Прктичне, контрольна робота	2,3,5	4	10 балів 10 балів за к.р	Протягом навчального семестру
<p>Тема 10. Відтворення неологізмів.</p> <p>1. Поняття та типи неологізмів.</p> <p>2. Перекладацький аналіз неологізмів.</p> <p>3. Лексичні трансформації</p>	Прктичне,	1,4,6	2	5 балів	Протягом навчального семестру
<p>Тема 11. Відтворення синтаксичних фігур мовлення.</p> <p>1.Класифікація синтаксичних фігур мовлення.</p> <p>2.Послідовність проведення синтаксичного розбору речення.</p>	Практичне	1,4,6	2	5 балів	Протягом навчального семестру

3. Труднощі, що виникають під час морфологічного розбору речення. 4. Граматичні трансформації: а) перестановки; б) заміни; в) додавання; г) випущення.					
Тема 12. Передача прагматичної інформації у художньому перекладі. 1. Поняття прагматичної мети. 2. Прагматичні трансформації у перекладі. 3. Втрати у перекладі.	Практичне	1,4,6,11	2	5 балів	Протягом навчального семестру
Тема 13. Критерії оцінювання перекладу. 1. Як досягти єдності змісту і форми при перекладі? 2. Типи еквівалентності. 3. Роль еквівалентності і адекватності у визначенні якості перекладу. 4. Лінгвістичний аналіз тексту як основа перекладацького аналізу тексту 5. Критерії оцінки якості письмових перекладів у навчальному процесі. Класифікація перекладацьких помилок.	Практичне	1,4	2	5 балів	Протягом навчального семестру
Тема 14. Переклад малих літературних жанрів. 1. Відтворення жанрових особливостей у перекладі. 2. Збереження структури твору. 3. Поняття одомашнення та форенізації у перекладі.	Практичне	1,4,6,8	2	5 балів	Протягом навчального семестру
Тема 15. Переклад великих літературних жанрів. 1. Поняття прийому, стратегії, методу та тактики перекладу. 2. Основні рекомендації перекладачам художніх творів	Практичне	1,4,9	2	5 балів	Протягом навчального семестру

Тема 1. Відтворення неологізмів. 1. Зробіть переклад одного із віршів В. Хлебнікова.	Самостійна робота	1,4,6,11	10 год.	5 балів	Протягом навчального семестру
Тема 2. Відтворення синтаксичних фігур мовлення. 1. Напишіть твір, який би складався лише із простих речень (150 слів). Поясніть, який ефект від такого прийому. Спробуйте самостійно перекласти його іншою мовою. Чи Ваш твір має такий само ефект?	Самостійна робота	1,4	10 год.	5 балів	Протягом навчального семестру
Тема 3. Передача прагматичної інформації у художньому перекладі. 1. Проаналізувати відмінності між оригіналом і перекладом на рівні прагматики. 2. Запропонувати власні варіанти перекладів.	Самостійна робота	1,4,6,8	10 год.	5 балів	Протягом навчального семестру
Тема 5. Критерії оцінювання перекладів 1. Обміняйтеся перекладами, зробленими під час семінарського заняття. Дайте обґрунтування якості перекладу Вашого колеги.	Самостійна робота	1,4,6,11	10 год.	5 балів	Протягом навчального семестру
Тема 6. Переклад малих літературних жанрів. 1. Зробіть переклад оповідання на вибір. Яких стратегій Ви дотримувалися?	Самостійна робота	1,4	10 год.	5 балів	Протягом навчального семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт 9.3. “Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробки основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів включають: 50 балів – поточний контроль (практичні заняття та підсумкові тестування), 25 балів – усні контрольні доповіді, 25 балів – самостійна робота.
-----------------------------------	--

Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань, розв'язання граматичних завдань.
Практичні заняття	перевірка виконання домашніх завдань та завдання які розвивають мовлення.
Умови допуску до підсумкового контролю	Присутність і активна робота на практичних заняттях, виконання завдань на практичній і систематична робота вдома, виконання самостійних і контрольних робіт не нижче рівня задовільно.

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Положення 1](#) і [Положення 2](#)

8. Рекомендована література

1. A. Rabiej (2007), Specyfika nauczania języków obcych dzieci na przykładzie języka polskiego jako obcego, praca doktorska, Kraków.
2. Seretny A., Lipińska E., Janowska I., 2006, Kształcenie językowe w szkołach polonijnych – nauczanie języka polskiego jako obcego czy ojczystego? [w:] Przegląd Polonijny, z. 4, str. 59 – 69.
3. Skuteczna nauka języka obcego. Struktura i przebieg zajęć językowych, red. H. Komorowska, Warszawa 2009.
4. Kurcz I., 2007, Jakie problemy psychologiczne może rodzić dwujęzyczność? [w:] Psychologiczne aspekty dwujęzyczności, pod red. I. Kurcz, Gdańsk, str. 9 – 41.
5. Laskowski R., 2009, Język w zagrożeniu: przyswajanie języka polskiego w warunkach polsko – szwedzkiego bilingwizmu, Kraków.
6. Lipińska E., 2003, Język ojczysty, język obcy, język drugi: wstęp do badań dwujęzyczności, Kraków.
7. Janowska I., 2010, Planowanie lekcji języka obcego. Podręcznik i poradnik dla nauczycieli języków obcych, Kraków.
8. Klein W., 2007, Przyswajanie drugiego języka: Proces przyswajania języka [w:] Psychologiczne aspekty dwujęzyczności, pod red. I. Kurcz, str. 89 – 143.
9. Kaleta Z., 1995, Gramatyka języka polskiego dla cudzoziemców, Kraków.
10. Ewa Lipska Elżbieta Grażyna Dąbska Pisać jak z nut. Podręcznik rozwijający sprawność pisania dla obcokrajowców, Universitas, Kraków, 2016.
11. Polszczyzna na codzień, PWN, Warszawa, 2006.
12. Mirosław Bańko Słownik dobrego stylu, czyli wyrazów które się lubią, PWN, Warszawa, 2009.
13. Новикова М.А. Прекрасен наш союз. Литература – переводчик – жизнь: Литературно-критические очерки. – К.: Радянський Письменник, 1986.
14. Паршин А. Теория и практика перевода. http://teneta.rinet.ru/rus/pe/parshinand_teorija-i-praktika-perevoda.htm
15. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Международные отношения, 1974.
16. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націтворенням. – К.: «Факт», 2006.
17. Чередниченко О. Про мову і переклад. – К.: «Либідь», 2007. 18. Чуковский К. Высокое искусство. – М.: «Советский писатель», 1968. <http://www.chukfamily.ru/Kornei/Prosa/Vysokoe/vysokoe.htm>

15. Інформаційні ресурси

1. Programu nauczania języka polskiego jako obcego http://www.wlaczpolske.pl/biblioteka/Program_nauczania_jezyka_polskiego.pdf
2. Krok po kroku. Glossa <https://e-polish.eu/jestem-nauczycielem-jezyka-polskiego-jako-obcego>
3. Testy próbne <http://certyfikatpolski.edu.pl/>

